

здатна змінювати смислове поле, стверджувати координати цінностей, що поділяються з іншими, ставати внутрішнім орієнтиром дії та в кінцевому підсумку частиною світогляду.

Література

1. Бабина Л.В. Об особенностях демотиватора как полимодального текста. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. Тамбов, 2013. С. 28–33.
2. Белянин В. П. Психолінгвістика: учебник. Москва, 2009. 416 с.
3. Бугаева И.В. Демотиваторы как новый жанр в Интернет коммуникации: жанровые признаки, функции, структура, стилистика. URL: <http://www.rastko.rs/filogija/stil/2011/10Bugaeva.pdf>
4. Голуб А. Ю. Социальная реклама: Учебное пособие. Москва, 2011. 180 с.
5. Калмыков З.Б., Пашин Н.П. Социальная реклама. Москва, 2017. 229 с.
6. Настин И.В. Психолінгвістика. Москва: Московский психолого-социальный институт, 2007. 180 с.
7. Селиверстов С.Э. Социальная Реклама. Искусство воздействия словом. Самара, 2006. 288 с.

Reference

1. Babina L.V. Ob osobennostyah demotivatora kak polimodal'nogo teksta. *Filologicheskie nauki. Voprosy teorii i praktiki*. Tambov, 2013. S. 28–33.
2. Belyanin V. P. Psiholingvistika: uchebnik. Moskva, 2009. 416 s.
3. Bugaeva I.V. Demotivatory kak novyj zhanr v Internet kommunikacii: zhanrovyje priznaki, funkcii, struktura, stilistika. URL: <http://www.rastko.rs/filogija/stil/2011/10Bugaeva.pdf>
4. Golub A. YU. Social'naya reklama: Uchebnoe posobie. Moskva, 2011. 180 s.
5. Kalmykov Z.B., Pashin N.P. Social'naya reklama. Moskva, 2017. 229 s.
6. Nastin I.V. Psiholingvistika. Moskva: Moskovskij psihologo-social'nyj institut, 2007. 180 s.
7. Seliverstov S.E. Social'naya Reklama. Iskusstvo vozdejstviya slovom. Samara, 2006. 288 s.

УДК 378.14

ОЛЕНА ШАМАНСЬКА

orcid.org/0000-0002-2677-8983,
Shamanskalena@gmail.com

кандидат економічних наук, доцент
Вінницький державний педагогічний університет
імені М. Коцюбинського
вул. Острозького, 32, Вінниця

НЕЛІЯ БУРЛАКА

orcid.org/0000-0002-7424-2657,
burlaka10@i.ua

кандидат економічних наук, доцент
Вінницький державний педагогічний університет
імені М. Коцюбинського
вул. Острозького, 32, Вінниця

ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В УКРАЇНІ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ КОНЦЕПЦІЇ

У статті досліджено особливості функціонування освіти дорослих в Україні в системі загальної освітньої концепції. Визначено сутність та значення поняття «освіта дорослих» у загальній освітній концепції. Авторами визначено основні компоненти, які характеризують освіту дорослих, а саме: післядипломна освіта фахівців різних спеціальностей та напрямів діяльності; підготовка й перепідготовка кваліфікованих робітників; освіта безробітного населення; освіта людей похилого віку та освіта осіб з особливими потребами; здоров'язберігаюча освіта та ін. Наразі, технологія навчання є такою, що безпосередньо освітній процес не є інформуванням, а виступає діяльністю. У процесі такої діяльності дорослі набувають відповідного досвіду вирішення певних питань та ситуацій. Також процес навчання дорослих учнів передбачає не тільки знання, а й відповідний тип мислення, а також комунікаційні особливості. Разом з тим, у статті зауважено, що учасники освіти дорослих переосмислюють свої життєві цінності й переходять до отримання нового рівня знань, понять, відповідних установок свідомості та поведінки.

Ключові слова: освіта дорослих в Україні, система загальної освітньої концепції, тип мислення, розвиток, ефективний спосіб життя.

OLENA SHAMANSKA

Associate Professor
Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskiy
State Pedagogical University
Ostrozko St., 32, Vinnitsia

NELIA BURLAKA

Associate Professor
Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskiy
State Pedagogical University
Ostrozko St., 32, Vinnitsia

FUNCTIONING OF ADULT EDUCATION IN UKRAINE IN SYSTEM OF GENERAL EDUCATIONAL CONCEPTION

In the article the features of functioning of adult education are researching in the system of general educational conception in Ukraine. Also, the article defines the essence and value of the concept of adult education in the system of general educational conception. The conducted researches showed that education of adults follows to explain as

one of the powerful directions of democratization in the process of society development and transformation. It takes place through realization of the own rights and duties, forming of the proper legal culture and civil consciousness, society. The conducted analysis showed that the adult education, unlike other structural constituents of the education system, can be realized in different forms, such as: formal, informal and informational. The authors determined the basic components that characterize education of adults, among them: postgraduate education of different specialities and directions of activity; preparation and retraining of skilled workers; formation of unemployed population; education of adult persons and education of persons with the special necessities; health saving education and other. At the same time, the technology of studies is directly an educational process and it is not informing, but comes forward as activity. In the process of such activity adults acquire corresponding decision experience of difficult questions and situations. Also, the process of studies of adult students is not only knowledge but also corresponding type of thinking, and also it is the communication features. On the other hand, the authors underline that the participants of adult education rethink about the vital values and follow forward to the receipt of new level of knowledge, concepts, corresponding options of consciousness and behavior. Taking into account the social development and historical experience the authors formed six strategic components of adult education development in the article. And right these components need considerable attention exactly in Ukraine. The leading tendency of modern education of adults is the transformation, expansion of the semantic field. In present education on the whole and education of adults in particular, everything it is in a greater degree stopped to identify only with formal studies.

Keywords: education of adults in Ukraine, system of general educational conception, thinking type, development, effective way of life.

Нині освіта дорослих є однією із найбільш важливих теоретичних та практичних питань, розгляд публікацій із якої вказує про найрізноманітнішу спрямованість та величину дослідницьких пошуків. Водночас, питання розвитку та функціонування процесу навчання дорослих у сучасних умовах розглядають в розрізі актуальної в світі системи загальної освітньої концепції, яка окреслена як навчання впродовж усього життя (lifelong learning).

Сучасні тенденції суспільної трансформації та розвитку вимагають незалежної, самодостатньої особистості, яка має досить високий інтелект, силу волі, а також здатна ефективно та гнучко адаптуватися в динамічно змінюваному суспільному просторі. За таких умов досить посилюється вплив освітньої практики на перебіг соціально-культурного, економічного та політичного розвитку світового суспільства й надає їй системоутворюючого значення. А отже, питання забезпечення вільного доступу до освіти впродовж життя стає пріоритетним, а його вирішення являється можливим лише за умови суттєвої зміни системи практики освіти дорослих.

У контексті дослідження викликають інтерес праці науковців, які безпосередньо чи опосередковано стосуються питання освіти дорослих, серед них: Т.М. Десятов, І.А. Зязюн, Л.І. Ключко, С.М. Коваленко, Н.А. Колосова, Г.М. Сагач, Т.О. Лукіна, Л. Лук'янова, Н.Г. Протасова, Н. Blid, W. Conaway, P. Jarvis та інші. Основну увагу автори приділяють сутності та значенню категорії освіта дорослих в сучасних умовах суспільного розвитку, виділяють важливі ознаки та характеристики сучасного функціонування та розвитку освіти дорослих в Україні.

Метою статті є дослідження та аналіз функціонування освіти дорослих в Україні в системі загальної освітньої концепції.

Феномен освіти дорослих дослідники розглядають як соціально-педагогічне, економічне та соціально-культурне явище, а також як процес та досить складна та специфічна цілісна система. Варто зазначити, цивілізаційні зміни, що відбулися в кінці ХХ – на початку ХХІ століть, глобальне прискорення суспільного розвитку, досить суттєво здійснює вплив на розуміння ролі самого процесу освіти дорослих у соціумі. Так, за даними доповіді Європейської ради з приводу тенденцій розвитку країн Європейської співдружності до 2010 року, сучасна людина має навчатися впродовж усього життя. У національних Цілях розвитку тисячоліття, які прийнято Україною в 2000 р. відповідно до глобальних Цілей розвитку тисячоліття, проголошених ООН, забезпечення якісної освіти впродовж усього життя визнано однією із пріоритетних цілей. «Учитися, щоб жити, а не жити, щоб учитися», – це гасло належить багатьом сучасним педагогам. У такому розумінні дорослій людині допомагає андрагогіка. При цьому, андрагогіку варто розглядати як науку, що займається проблемами теорії та практики навчання дорослої людини. Водночас, зосередження уваги до освіти дорослих є одним із складників гуманізації системи освітньої політики держави.

Проведені дослідження показали, що освіту дорослих потрібно розглядати як один із досить потужних напрямків демократизації суспільного розвитку та трансформації. Це відбувається через усвідомлення суспільством своїх власних прав та обов'язків, формування належної правової культури та громадянської самосвідомості.

Безперечно, у Енциклопедії освіти (2008) освіту дорослих трактують як «практичне втілення андрагогічних закономірностей і принципів, розроблених андрагогікою як галуззю психолого-педагогічних досліджень» [2].

На думку дослідниці Н. Протасової, освіта дорослих це досить складне соціально-економічне та соціально-культурне утворення. До її складу «входить низка різнопланових компонентів, серед яких [5]:

- післядипломна освіта фахівців різних спеціальностей та напрямів діяльності;
- підготовка й перепідготовка кваліфікованих робітників, освіта безробітного населення;
- освіта людей похилого віку та освіта осіб з особливими потребами;
- здоров'язберігаюча освіта та ін.

Причому, дослідниця зазначає, що «ці компоненти є настільки різними за своїм спрямуванням, охоплюють людей різного віку, інтересів і освітніх потреб, по-різному організовані та функціонують, що цю освітню ланку важко назвати цілісною системою» [5, с. 150].

Проведений аналіз показав, що освіта дорослих, на відміну від інших структурних складових системи освіти, може бути реалізована в різних формах, а саме: формальній, неформальній та інформальній [3, с. 10].

Дослідження теоретичних засад освіти дорослих та способів її реалізації здійснюється в межах андрагогіки, яка базується на тезі про те, що основну роль у процесі навчання відіграє той, хто навчається. Відповідно до цього є зрозумілою думка Т. Десятова відносно того, чому саме освіта дорослих відрізняється від освіти дітей і молоді «своїми цінностями й мотивами, метою й завданнями, змістом і формою організації, способами контролю й оцінки, а отже, і своїми результатами» [1, с. 186].

На думку російських дослідників, в умовах соціально-культурних та економічних трансформацій особливої значущості набуває необхідність удосконалення та розвитку освіти дорослих як соціального інституту, який можна вважати одним із найбільш вагомих чинників соціально-економічного прогресу, духовно-культурного оновлення та суспільного розвитку [6, с.16].

Дослідження свідчать, що освіта дорослих ґрунтується на засадах приватного та державного партнерства й характеризується спрямованістю на такі основні компоненти як:

- адаптацію людини до швидкоплинних умов життя;
- сприяння її особистісному та професійному зростанню;
- самореалізацію через активну громадську, волонтерську діяльність;
- творче самовираження в різних галузях суспільного розвитку;
- набуття індивідуального соціально-культурного досвіду тощо.

Шведський вчений Г. Блід зазначає, що неформальна освіта має більш глибоке історичне коріння порівняно з формальною освітою. Зокрема, одним із перших документів щодо неформального навчання є Платонівські діалоги [6]. Потрібно також зауважити, що нині система неформальної освіти в розвинених країнах світу існує на одному рівні з формальною, а інколи на вищому. Це відбувається тільки тому, що саме тут людина знаходить відповідні оптимальні умови для творчого особистісного розвитку.

Водночас проведений аналіз показав, що у процесі навчання дорослі люди:

- по-перше, отримують знання щодо людських ресурсів, гармонійного розвитку особистості, типів мислення, механізмів самоорганізації та саморозвитку людини;
- по-друге, виконують різноманітні практичні роботи щодо формувань умінь правильного визначення та досягнення відповідної мети. А також побудови гармонійних відносин з людьми, підтримувати своє здоров'я на відповідному рівні та зберігати психологічну та емоційну стійкість;
- по-третє, беруть участь у відповідних практичних дискусіях, обговорюють актуальні проблеми кращого облаштування свого життя, ведення господарської фінансової звітності, а також виховання дітей;
- по-четверте, освоюють методи гармонізації, підтримки фізичного, психологічного, інтелектуального та духовного здоров'я, опановують способи зняття психоемоційного, фізичного, розумового напруження.

Технологія навчання є такою, що безпосередньо освітній процес не є інформуванням, а виступає діяльністю, під час якої дорослі набувають відповідного досвіду вирішення певних проблем та ситуацій. У процесі навчання передаються не тільки знання, а й відповідний тип мислення, а також комунікаційні особливості. Зокрема, учасники освіти дорослих переосмислюють свої життєві цінності й переходять до отримання нового рівня знань, понять, відповідних установок свідомості та поведінки. При цьому, сам процес пізнання здійснюється в режимі безперервної зміни різних видів діяльності.

Однак, освіта не дає дорослим людям досить пасивно адаптуватися до соціально-економічних змін, натомість активізує їх перетворювальну особистісну діяльність. Тому, підсумковим результатом навчання являється залучення самих дорослих до участі у соціальному проектуванні. Так, активна участь людей у соціальних проектах є доказом того, що саме освіта дорослих дає можливість їм ефективно розв'язувати життєві проблеми та питання, а також навчає людей вмінню працювати з проблемою, тобто усвідомити, запобігти та вирішити наявні проблеми.

Із урахуванням вітчизняного суспільного розвитку та історичного досвіду можна виокремити шість стратегічних складових розвитку освіти дорослих, що нині потребують значної уваги саме в Україні, серед яких (рис. 1).

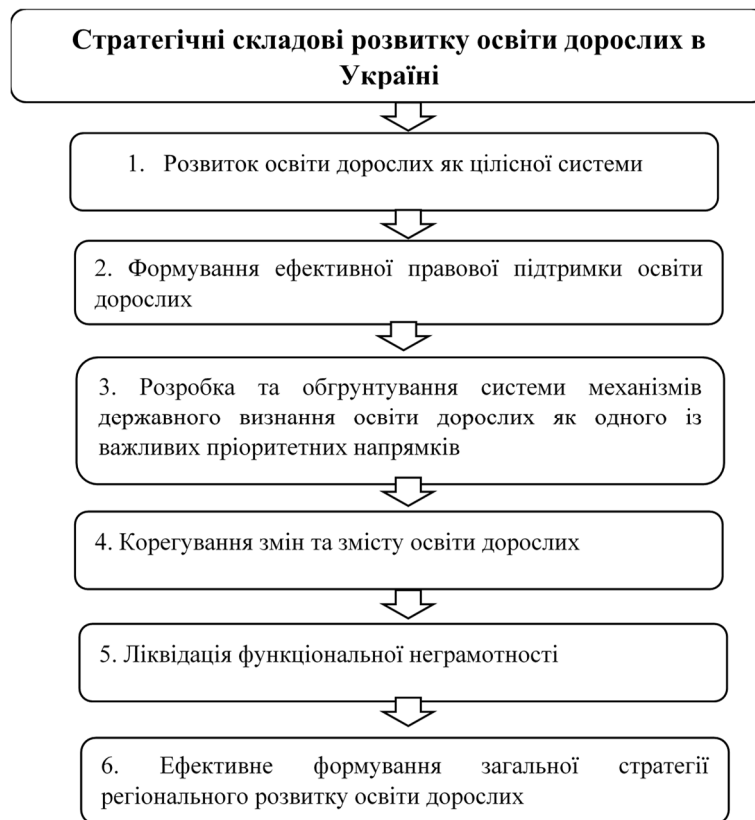

Рис. 1. Схеми основних стратегічних складових розвитку освіти дорослих в Україні

Джерело: розроблено авторами

Так, першою складовою стратегічного розвитку освіти дорослих в Україні є розвиток освіти дорослих як цілісної системи. Ця складова спрямована на:

- відтворення гарантій та права кожного громадянина України на неперервну освіту впродовж усього життя;
- орієнтацію щодо загальнолюдських цінностей та ідеалів гуманізації;
- гармонізацію інтересів особистості та суспільства, а також зробити неперервну освіту доступною для всіх прошарків суспільства, створити об'єктивні умови для максимального розвитку самої особистості. А також реалізації всіх особистісних потенційних можливостей особистості. Це дасть можливість успішної адаптації до мінливих соціально-економічних умов та формування стійкої соціальної захищеності дорослої особистості.

Другою складовою є формування правової підтримки освіти дорослих. Це передбачає, насамперед, прийняття Закону України «Про освіту дорослих» та відповідних підзаконних актів. Сюди варто також віднести такі компоненти як:

- закріплення гарантій розвитку освіти дорослих за допомогою виокремлення спеціальних статей державного бюджету країни;
- формування та розробка механізмів фінансової підтримки найбільш віддалених від системи освіти соціальних груп;
- забезпечення доступності освітніх послуг для всіх дорослих громадян країни незалежно від рівня та спрямування раніше отриманої освіти, наявних фінансових ресурсів, місця проживання, віку і стану здоров'я.

Третьою складовою являється розробка та обґрунтування системи механізмів державного визнання освіти дорослих як одного із важливих пріоритетних напрямків. Це сприятиме виходу держави із системної кризи та дає можливість ефективного прискорення запровадження відповідних соціально-економічних реформ. Зокрема, для цього на державному та регіональному рівнях необхідно збільшити державне інвестування в різноманітні форми освіти дорослих. Сюди варто віднести, наприклад, здійснення перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів відповідно до нових професій, перенавчання безробітних, а також освітні форми соціальної адаптації громадян країни, які в умовах соціально-економічних змін втрачають роботу або стають функціонально неграмотними.

Четвертим напрямом є корегування змін та змісту освіти дорослих. Зокрема, враховуючи зміни, що відбуваються в теперішньому соціальному середовищі, доцільним є здійснення корекції цілей та змісту освіти дорослих. Оскільки сучасна тенденція щодо комерціалізації освіти набуває скорочення термінів навчання й призводить до посиленню прагматизму змісту освіти дорослих, що якоюсь мірою негативно впливає на розвиток системи творчого потенціалу особистості. В теперішній час система навчання дорослих вже не може обмежуватися вузько сформованими цілями. А відтак, сучасність суспільного існування вимагає орієнтування на розширення загальної культури, усвідомлення не тільки особистісних, національних, але й загальнолюдських соціальних проблем, усвідомлення відповідальності за результати та наслідки своєї професійної та особистісної діяльності.

П'ятою складовою є спрямування зусиль на ліквідацію функціональної неграмотності. Зараз ця складова набуває особливої нагальності та вимагає дедалі більшої адаптації до відповідних змін. Так, у цьому контексті першочергові позиції займає необхідність ліквідації економічної, екологічної, комп'ютерної неграмотності. Це дасть змогу дорослій людині бути ефективним та активним суб'єктом суспільного життя. Водночас, вирішення цього питання спонукає по-іншому розуміти та усвідомлювати питання технологій освіти та процесу навчання дорослих.

Шостою складовою є ефективне формування загальної стратегії регіонального розвитку освіти дорослих. Відповідно до цього доцільним являється розробка ефективної стратегії регіонального розвитку освіти дорослих з урахуванням соціально-економічних, демографічних, національних, культурних та інших чинників, а також відповідних особливостей регіонів.

Важливими характерними особливостями освіти дорослих, що набувають актуальності в суспільстві, є:

- неперервність та відкритість освіти для дорослих;
- наближення навчання та виховання до конкретної сутності особистості, її здібностей і потреб;
- зростаюче значення ролі суб'єкта у проектуванні освітнього процесу та перетворення його на спосіб реалізації свого життя, планування кар'єри, а також здобуття свого місця в суспільстві;
- усвідомлення того, що знання являються не метою, а засобом її досягнення;
- міждисциплінарність, модульність змісту освіти, відповідність його можливостям особистості та рівню її домагань;
- формування процесу навчання як діалогу суб'єкта із суб'єктом;
- активне залучення дорослої людини до самостійного здобуття знань;
- пріоритет самоосвіти упродовж усієї професійно-освітньої діяльності.

Провідною тенденцією сучасної освіти дорослих є трансформація, розширення її змістового поля. Нині освіта загалом й освіта дорослих зокрема, усе більшою мірою перестають ототожнювати тільки з формальним навчанням. Більш того, будь-яка діяльність в сучасних умовах розвитку трактується як освітня, якщо вона має на меті змінити установки й моделі поведінки особистості шляхом передавання нових знань, розвитку нових умінь й навичок. Водночас, відбулася інституціоналізація різних, у тому числі, й не існуючих раніше, форм освіти. Зокрема, відповідно до статистичних даних Інституту ЮНЕСКО, у розвинених країнах світу кількість дорослих учасників освітніх програм за межами формального навчання набагато перевищує кількість дітей і підлітків, які навчаються. Крім того, у цих же країнах різноманітною освітньою й просвітницькою діяльністю охоплено понад половину дорослого населення. Зміщення від первинної (початкової, середньої, вищої) освіти до неперервної, яка триває протягом усіх періодів дорослого життя, є характерним майже в усьому світі.

У майбутньому ключовими організаторами освіти дорослих стануть такі навчальні заклади, в яких будуть одночасно реалізовуватися такі типи процесів як:

- по-перше, розробка освітніх технологій, що забезпечують інтеграцію проектних і дослідницьких завдань у навчальний процес;
- по-друге, розробка проектів, пов'язаних із розвитком різних технологій;
- по-третє, використання інтерактивних і тренінгових форм навчання;
- проведення досліджень фундаментального та прикладного характеру.

При цьому, ефективне поєднання всіх цих процесів при створенні й відновленні освітніх програм буде забезпечувати їхню конкурентоспроможність та конкурентоспроможність закладів освіти, що здійснюють освіту дорослих.

Освіта дорослих має задовольняти потреби людини в усвідомленні сенсу життя, свого місця в суспільстві, свого людського та громадянського обов'язку. Більш того, пріоритетними завданнями освіти дорослих в Україні відповідно до умов сьогодення є:

1. Формування культури соціального та екологічного мислення.
2. Розуміння проблем глобальної взаємозалежності.
3. Формування нових цінностей та уявлень про справжню громадянськість у все більш глобально взаємозалежному і складному світі.

Висновки. Процес освіти дорослих має залучати старших учнів до активних роздумів над проблемами створення необхідних умов забезпечення сталого економічного розвитку країни, соціальної справедливості, екологічної стабільності, поліпшення якості життя, досягнення й збереження безпечного стабільного миру, поваги до різноманітності світових культур та народів. Стратегічна ідея оновлення системи освіти дорослих набуває особливої цінності, такої як цінність розвитку особистості, суспільства, культури. І це поступово повинно стати провідним принципом державної політики як методологічний регулятор розвитку як особистості, так і держави загалом, забезпечити нову якість розвитку та відкрити принципово нову історичну епоху розвитку українського суспільства.

Література

1. Десятов Т.М., Десятов Т.М. Тенденції розвитку освіти дорослих: європейський досвід. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2014. Вип. 1 (8). С. 182 -190.
2. Зязюн І. А., Сагач Г. М. Краса педагогічної дії: навч. Посіб. Київ: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. 302 с.
3. Лукіна Т.О. Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні: монографія. Київ : Вид-во НАДУ, 2004. 292 с.
4. Лук'янова Л. Неперервна освіта впродовж життя: історичний огляд, сучасні реалії. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Сер: Педагогіка*. Мелітополь, 2015. № 2. С. 187-192.
5. Протасова Н.Г. Актуальні проблеми теорії і практики управління освітою дорослих в Україні. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. Київ, 2013. Вип. 7. С. 149 – 159.
6. Blid H. Learn and Act with Study Circles. Stockholm: Nykopia Tryck AB, 2000. 193 p.
7. Conaway W. Andragogy : Does One Size Fit All? A Study to Determine the Applicability of Andragogical Principles to Adult Learners of All Ages: Dissert. for the Degree of Doctor of Philosophy. Walden University, 2009. 145 p.
8. Jarvis P. Adult and Continuing Education : Theory and Practice. London : Routledge, 1995. 302 p.
9. Jarvis P. Adult Education and Lifelong Learning. Theory and practice. London : Routledge, 2004. 374 p.
10. Medel-Aconuevo C. Revisiting Lifelong Learning for the 21st Century. UNESCO Institute for Education. 2001. URL: <http://www.unesco.org/education/uie/publications/uiestud28.shtml>.

References

1. Desiatov T.M., Desiatov T.M. Tendentsii rozvytku osvity doroslykh: yevropeyskyi dosvid [Trends in adult education: European experience]. *Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy*. 2014. Vyp. 1 (8). S. 182 -190.
2. Ziazun I. A., Sahach H. M. Krasa pedahohichnoi dii [The beauty of pedagogical action]: navch. Posib. Kyiv: Ukrainsko-finskyi instytut menedzhmentu i biznesu, 1997. 302 s.
3. Lukina T.O. Derzhavne upravlinnia yakistiu zahalnoi serednoi osvity v Ukraini [The State Administration for Quality in Secondary Education in Ukraine]: monohrafiia. Kyiv : Vyd-vo NADU, 2004. 292 s.
4. Lukianova L. Neperervna osvita vprodovzh zhyttia: istorychnyi ohliad, suchasni realii [Lifelong learning: A historical overview, current realities]. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu*. Ser: Pedahohika. Melitopol, 2015. # 2. S. 187-192.
5. Protasova N.H. Aktualni problemy teorii i praktyky upravlinnia osvitoiu doroslykh v Ukraini [Current issues of theory and practice in the management of adult education in Ukraine]. *Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy*. Kyiv, 2013. Vyp. 7. S. 149 – 159.
6. Blid H. (2000) Learn and Act with Study Circles. Stockholm: Nykopia Tryck AB. 193 p.
7. Conaway W. (2009) Andragogy : Does One Size Fit All? A Study to Determine the Applicability of Andragogical Principles to Adult Learners of All Ages: Dissert. for the Degree of Doctor of Philosophy. Walden University. 145 p.
8. Jarvis P. (1995) Adult and Continuing Education : Theory and Practice. London : Routledge. 302 p.
9. Jarvis P. (2004) Adult Education and Lifelong Learning. Theory and practice. London : Routledge. 374 p.
10. Medel-Aconuevo C. Revisiting Lifelong Learning for the 21st Century. UNESCO Institute for Education. 2001. URL: <http://www.unesco.org/education/uie/publications/uiestud28.shtml>.